

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:
Egész évre 12 kor., fél évre 6 korona
negyed évre 3 kor.

POLITIKAI NAPILAP
MEGJELENIK NAPONKINT REGGEL, KIVÉVE HÉTFON.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
KLADEK és HAMBURGER könyvnyomdája
Batthyány-utca 5. sz.

Nőiparegyesület Szabadkán.

Nagyarányu hazafias és humanus mozgalom indult meg néhány hónappal ezelőtt Szabadkán. Az eszme megpendítője, hirdetője és zászlóvivője Céner Andorné urnő volt, a kinek lelkes ügybuzgalma és önzetlen fáradozása megteremtette gyümölcsét: vasárnap f. hó 11-én megalakult a „Szabadkai Nőiparegyesület.”

Nemes célt, figyelemre méltó hivatást tűzött maga elé ez az egyesület: egyrészt a pangó hazai iparnak az összes rendelkezésre álló eszközökkel való fejlesztését, másrészt, hogy szegényebb néposztályunk leányainak módot nyújt a tisztességes, becsületes megélhetésre. Ha széttekintünk nemzetgazdaságunk és társadalmunk számtalan hibáin és fonákosságain, ha tekintetbe vesszük, hogy mily sok kísérlet maradt meddő ezeknek megszüntetésére, akkor igazán üdvözlőnk kell az ujonnan megalakult együletet, a mely a legalkalmasabb módok egyikét választotta azoknak orvoslására.

A nőkérdés társadalmi életünk legégetőbb kérdése, a mely sürgős megoldásra vár. Jelen gazdasági körülmények között a nők minden téren való teljes emancipálását semmi szín alatt sem helyeselhetjük, mert azoknak az eszméknek gyors keresztülvitele olyan társadalmi forradalmat szülne, a melynek káros következményei egyszerűen beláthatatlanok. Keletkezhetnék egy olyan felfordult emberi társadalom, a melyben a férfiak és nők, mint vetélytársak, mint ellenségek néznének egymással farkasszemet.

Ezért, ha már szükségünk van a nőnek munkaerejére, olyan foglalkozást kell adnunk nekik, a mely nem pattantja le róluk a nők legszebb ékességének, a nőiességnek zománcát. Ne a tudományos pályákra küldjük

tehát őket, mert azokra egyrészt kevésbé vannak praedesztinálva, másrészt pedig a már amugy is folyton nagyobb mérveket öltő szellemi proletáriátust még jobban növelnék.

Nagyon helyes tehát az az irány, a melyet ez az egyesület megjelölt. Vannak olyan iparcikkek, a melyeket a magyar nő kézi ügyessége minden gyári technikánál jobban és olcsóbban előállíthat. Ilyen cikkek készítésére oktassuk tehát azokat a leányokat, a kik kenyérkereső pályára vannak utalva.

Szabadka város elhanyagolt iparának óriási lendületet adna ezen magasztos, nemes terv megvalósulása. Mi hisszük, hogy ez a tekintélyes egyesület hivatása magaslatán fog állani és akkor semmi kétségünk sincs az iránt, hogy sokan megtalálják boldogulásuk utját. Hátha még rövid időn belül bekövetkeznék egy ideális állapot: az önálló vámterület?!

A vasárnapi alakuló közgyűlésről részletes tudósításunk a következő:

Már 4 órakor diszes előkelő közönség töltötte meg a Pest szálló kistermét. A hatóság képviseletében ott láttuk Schmausz Endre főispánt és Szalay Mátyás rendőrfőkapitányt. Ott volt ezenkívül Szabadka város társadalmának színe java.

Czéner Andorné, a mozgalom lelke és vezetője megnyitván az alakuló közgyűlést, hosszasan fejtegette azon indokokat, a melyek őt egy ilyen egyesület létesítésére készítették. Beszédét a nagyszámú hallgatóság lelkes éljenzéssel és tapsal fogadta. Majd dr. Zsulyevits Antal, ideiglenes jegyző felolvasta az alapszabály tervezetét, a melyet a közgyűlés csekély lényegtelen módosításokkal elfogadott és a belügyminiszteriumhoz jóváhagyás végett felterjesztett. Majd a választást ejtették meg következő eredménnyel:

Tiszteletb. elnökök: Schmausz Endre főispán és dr. Biró Károlyné. Elnök: Weszelyné Balajthy Ilona, alelnökök: dr. Kertész Sándorné, Hartmann Rafalné, Manojlovits Vladiszlávné és Céner Andorné, számvizsgálók: dr. Schwartz Péter, Kovács János és dr. Milkó Izidor.

Titkárrá: dr. Zsulyevits Antal ügyvéd választott meg.

Az új egyesületet Zsilinszky Mihály államtitkárt táviratilag üdvözölte.

7¹/₂ %-kal kevesebb pótdadó.

— Hol az új aera dicsősége. —

A Bácskai Hirlap vasárnapi számában valaki, aki nincs tisztában azzal, amit irt, mert másképen nem írhatta volna meg cikkét, azt akarja kimutatni, hogy a jövő évi 7¹/₂-os pótdadó csökkenés nem Biró Károly és a mostani tanács érdeme. Cikke véletlenül épen azt ismeri el, hogy e csökkenés igen is a fentiek érdeme. Néhány sorral bebizonyítjuk ezt.

A B. H. cikkezője az 1904. és az 1905. évi költségvetés összehasonlításából indul ki. Ezen összehasonlításból azt mutatja ki, hogy az 1905. évi költségvetés bevételi tételei emelkedtek, s így a pótdadócsökkenés ezen emelkedés érdeme.

Nos, ez nagyon természetes. Csak-hogy mi nem feledkezhetünk meg arról, amiről az említett cikk írója megfeledkezett. És ez a következő: az 1904. évi költségvetést is Biró Károly és a mai tanács csinálta és az 1905. évi költségvetést is. Ebből a letagadhatatlan tényből logikusan, mintegy magától következik, hogy ha az 1905. évi költségvetés bevételi tételei még ugyancsak a mai tanács által készített 1904. évi költségvetés tételeinél is előnyösebbek az csak a jobb gazdálkodás jele, s minden ebből származó érdem csak azé, aki az 1905. évi költségvetés tételeit a helyes gazdálkodás alapján úgy tudta alakítani, hogy pótdadó csökkenés álljon be. Így tehát a pótdadócsökkenés is az új aera érdeme.

Ez elég volna feleletül, de még néhány megjegyzést megteszünk.

A szántók jövedelmének emelkedését például a cikkíró nem ismeri el érdemül. Pedig hát ez is az, mert épen a helyes gazdálkodás így például a 25. éves bérletek behozatala — okozta ezt az emelkedést.

Az erdőüzemből származó emelkedés ez természetes folyamánya az üzemterveknek, ezzel tehát nem is foglalkozunk.

Az elemi iskolánál előirányzott többletet is felhossa a cikkíró, hogy ezzel rontsa le az érdemet. Pedig ez az emelkedés nem lehetne érv még a cikkíró előtt sem, ha tudná, hogy ezen cím kiadásainál az 1904. évi költségvetéshez képest a jövő évi költségvetésben 8222 k. többlet van.

Az új aera érdeme mellett azonban bizonyíték az, hogy dacára ezen kiadási többletnek is kisebb lett a pótdadó. Különösen még azért is, mert ezen címnél a kiadások emelkedése Szabadka kulturális haladását jelezi nem megterhelhetés révén, hanem a terhek könnyítése dacára is.

Az, hogy a rövid lejáratu kölcsön törlesztésére előirányzott összegből az 1904. évi költségvetéshez képest elmaradt 36.425 korona az 1905. évi költségvetésből, szintén az új aera érdeme. Hiszen az 1904. évi költségvetésbe is az új aera vette föl ezt a most elmaradt kiadási többletet elővigyázatból, hogy azon esetre, ha a 9⁰/₁₀ pótdadóemelés a törlesztésre elég nem lesz, földözetről külön gondoskodni ne kelljen. Hiszen a tavalyi költségvetésből is kihagyták volna ezt a tételt, de jobbnak tartották a reális költségvetést. Ez mindig csak az érdem emelkedése.

Egyelőre csak ennyit jegyzünk meg, hogy a közönség és a törvényhatósági bizottság már most is tájékozhatta magát legalább részben addig, míg a kinyomatott költségvetés kiosztva nem lesz.

A közigazgatásági bizottság ülése.

Szabadka közigazgatásági bizottsága ma délután tartotta Schmausz Endre főispán elnöklete alatt, szeptember havi rendes ülését.

A polgármesteri jelentést észrevétel nélkül tudomásul vették.

Pleszkovics Lukács ügye.

Ezután olvasták a belügyminiszter következő leiratát:

„Dr. Pleszkovics Lukács szabadkai ügyvédnek, dr. Biró Károly, Szabadka város polgármestere ellen a fegyelmi eljárást megelőző vizsgálat elrendelésére irányuló kérelme tárgyában 442/904. sz. a. hozott határozatot, mely szerint a fegyelmi eljárást megelőző vizsgálat elrendelését mellőzte, és a városi tiszti ügyészt dr. Pleszkovics Lukácscsal szemben rágalmazás címén a bünyenítő feljelentés megtételére utasította, dr. Pleszkovics Lukács felebbezése folytán felülvizsgálva azt a felebbezés elutasításával indokainál fogva helyben hagyom.”

A többi jelentések.

Vojnich Máté h. polgármesternek az árvaszék ügymenetéről és az árvapénztár állapotáról szóló jelentését tudomásul vették.

LEVÉLPAPIROK

NÉVJEGYEK

FALRAGASZOK

MEGHIVÓK

LEVÉLBORITÉKOK

Jutányos árban
csinos kivitelben
készíti

Kladek és Hamburger könyvnyomdája

Szabadkán
Batthyány-utca
3. szám.

BÁLI JEGYEK

ÜGYVÉDI ÉS KERESKEDELMI NYOMTATVÁNYOK

BÁLI MEGHIVÓK

Kertész Sándor főorvos jelentése szerint a mult havi egészségi állapot kedvező volt. Két éven aluli gyermekeknél pusztított a bélhurut, de a melegség megszűntével ez a betegség is szűnőfélben van. Diphterisz és hagymáz néhány esetben halállal végződött, de járványszerűen nem uralkodott. Született: 169 fiu, 160 leány összesen 329 gyermek. Meghalt: 151 férfi, 106 nő, összesen 257 egyén. Eszerint a halálozások száma 72-vel volt kevesebb a születések számánál. Jelenti ezután a Palicsi halveszedelmet, s ezzel kapcsolatosan javasolja, hogy Palics vize vegyelemeztesse. Megemlékezik a szárazságról, s ennek tulajdonítja, hogy két artézi kut nem adta a szokásos víz mennyiséget. Az artézi kutak szaporítását javasolja.

Békeffy nem a szárazságnak tudja be a vizapadást, ez artézi kutaknál nem képzelhető el.

Biró Károly dr. megjegyzi, hogy a város évenként szaporítja az artézi kutakat. Az idén 4 új kutat furtak, a jövő évi költségvetésben 3 új kut furása van felvéve. Erre vonatkozólag tehát külön intézkedés fölösleges.

Purgly Sándor kifogásolja a főorvos jelentésében azt, hogy kedvező egészségi állapotról szól, mikor köz tudomásulag Szabadkán legrosszabb a lakosság számára mért halálozási arány.

Ezentul **Schmausz** Endre főispán a kedvező szót a jelentésből kihagyatni kívánja.

Szalay Mátyás főkapitány is ajánlja Palics vizének analizálását egészségügyi szempontból.

Ez elhatározott.

Szalay Mátyás főkapitány mezőrendőri kihágási ügyeket, dr. **Bóbits** József kórházi ápolási ügyeket referál.

Frankl István főmérnök a jövő évi utadói költségvetést terjeszti elő.

Popp György pénzügyigazgató, **Gräff** Nikáz tanfelügyelő, az államépítészeti főmérnök és az állatorvos jelentése után a bizottsági ülés véget ért.

ZENTAI HIREK.

— Saját tudósítónktól. —

Zenta, szept. 12.

— **A zentai csata évfordulója.** Tegnap ünnepelték meg az Eugen szigeten a zentai dicsőséges csata évfordulóját. Az ünnepélyt az ipartestület és a Kossuth Lajos asztaltársaság rendezte. Fél-tizenegy órakor a testület és társaság elnökeik vezetésével zászlóik alatt, zeneszóval vonultak ki a szigetre, ahol délben társas ebéd volt, melyen az ünnepi szónoklatot **Kalmár** Antal dr. mondotta. A szónokot lelkesen megéltették. **Steiger** ezután **Kalmár** Antalt köszöntötte föl. Délután ezerrel vonult ki a nép a szigetre, hol a csata emlékének a késő esti órákig áldozott.

— **A zentai hid ügye.** Aktákban már elintézés nyert a zentai vashid ügye. Nemsokára azonban az építkezést is megkezdik, amely eddig csak azért maradt el, mert a kereskedelemügyi miniszter nem volt a fővárosban. **Dudás** polgármester az ügy sürgős elintézését most úgy a megye főispánjánál, mint a kereskedelemügyi miniszternél kérelmezni fogja, hogy így minél előbb megszűnjék a mai állapot, amelyből Zentára sok kár háramlik.

— **Tekeverseny.** A Kossuth Lajos asztaltársaság szeptember hó

25-dikén tekeversenyt rendez, melynek tisztajövedelmét szegény gyermekek felruházására fordítják.

Esküvő a börtönben.

A halálos bünbe esett ember erkölcsisége ül holnap diadalt a szabadkai börtönben. Szép fehér liliumvirág a pizok, bűz és szenny mocsarában.

Dimovics Miklós, a halálra ítélt cigány, akit az életnek csak a felesleges ur kegyelmi szózata mentett meg, holnap, kedden esküszik örök hűséget ma a polgármestertől kapott dispenczió folytán eddig is élete párjának, most fegyencéjének, **Petrovics** Máriának. Huszonkét esztendőn keresztül éltek egymás oldalán anélkül, hogy hűségről, vagy éppen örök hűségről egy szó, vagy éppen eskü elhangzott volna.

És most a börtönben esküsznek örök hűséget, mikor **Dimovics** Miklós (igazabban János) életfogytig tartó, **Petrovics** Mária pedig hat esztendei fegyházbüntetésnek néz eléje. **Dimovics** hűséget akar esküdni, holt nem lehet többé hű, nem lehet hűtlen. Nem lehet hű, mert a durva szivben is talán nemes lángolással égő vonzalmat nem nyilváníthatja. Nem lehet hűtlen, mert el van zárva a világtól.

De hátha — Uram Isten! a leg-sötétebb cellába is behatol a reménynek egy aranyos sugara — tizenöt hosszú esztendő után kiszabadul **Dimovics** Miklós és **Petrovics** Mária férjes özvegyiségben mindvégig hűen várt az ő immár hites urára és **Dimovics** Miklós az ő családi otthonába siethet kitárt karokkal: az nagyon szép, nagyon fölemelő volna. Álomnak nagyon szép, való-ságnak talán csak álom.

De **Dimovics** Miklós hisz benne. És a halál torja helyett, amelyet fölötté ülték volna ha ülték volna), lakodalmi torát ülhetné ő maga (ha nem ülne).

H I R E K.

TÁJÉKOZTATO.

Szabadkai közkönyvtár és muzeum. Nyitva szerdán és szombaton délután 3-tól 5-ig. Vasárnap délelőtt 9-től 12-ig.

Szeptember 25. A kath. legényegylet szüreti mulatsága saját helyiségében.

Október 2. A szabadkai szabómunkások és munkásnők szüreti mulatsága a „Szarvas vendéglőben.

— **Hivatalvizsgálat.** **Lobmayer** János, szegedi főügyész ma Szabadkára érkezett és itt megkezdte az ügyészség megvizsgálását.

— **A szabad lyceum ügye** sokáig pihent. Végre új életre keltik, talán már holnap Holnap, kedd délután 4 órára ugyanis **Bóbits** József dr. kulturtanácsos az érdeklődőket a községi főgymnasium rajztermébe értekezletre hívta egybe, melyen az újra alakulást és a működési tervet beszéltek meg. Azt hisszük, hogy a meghívottak közül senki sem fog elmaradni.

— **A zombori polgármester ellen.** A legutóbbi zombori közgyűlésből kifolyólag fegyelmit fognak kérni a zombori polgármester ellen. A fe-

gyelmet kérő folyamodványt kinyomatják és egy példányt a belügyminiszteriumnak is megküldenek. Főbb panasztárgyak, hogy a villamos ügy tárgyalásánál Hauke mint elnök a gyűlést fel nem függesztve, sem helyettesről nem gondoskodva a gyűléstermet elhagyta tárgyalás folyamán; szabály ellenesen tette fel szavazásra a kérdést, bár arra figyelmeztetve lett; hogy egy ugyanolyan tárgyban — a számarány kimondása után — újra szavaztatott.

— **Rudics alapítvány.** **Rudics** József alapítványra a tanács most teszi közzé a pályázati hirdetményt melyszerint a pályázatok f. év szeptember hó 30-áig nyújtandók be **Schmausz** Endre főispánhoz.

— **Uj gyógyszerész segéd.** A város közönsége ma értesítést kapott, hogy **Gálffy** György gyógyszerész gyakornokát **Pong** Ács Lajost, a budapesti egyetemen gyógyszerész segédévé avatták.

— **Az utkaparók nyomora.** Bizony rettenetes az a helyzet, amelyben különösen az idej drágaságban utkaparóink jutnak. Van 400 kor. fizetésük. Már most húst és zsirt nem is számítva, ha csupán kukoricake-nyeret és krumplit esznek az életük 44 $\frac{1}{2}$ koronába kerül. A hiányzó 44 koronát már egészségük rovására kell megkoplalniok. Elhatározták tehát, hogy alázatos kérvényt intéznek a törvényhatósági bizottsághoz, amelyben fizetésük felemelését kérik. A törvényhatósági bizottság ezt aligha tagadja meg.

— **Gyilkosság.** Borota pusztán vasárnapra virradó éjjel ismeretlen tettesek leszúrták **Farkas** Antal legényt. Az ismeretlen tettesek után megindult a nyomozás. A holttestet ma boncolta föl a törvényszéki orvos.

— **Tűz.** Gyelmis Gerő Wesselényi utcai házának udvarán egy melléképület leégett. A kár 300 korona.

— **Orvtámadás.** Az éjszaka **Deánovics** Milán, tizenhétéves legényt az utcán ismeretlen tettesek megtámadták és életveszélyes szurási sebeket ejtettek rajta. A sebesültet mentőink a **Mária** Valéria közkórházba szállították.

— **Az Otthon attrakciója.** Az Otthon kávéházban napok óta szórakoztatja a közönséget **Szücs** Laci kitűnően szervezett daltársulata. Most Ős-Budavárának attrakció t szerződtette **Szabadkára**: a **Mentoakat**, zenebohócokat és a 7 éves **Petit** Pault, aki művészi hegedűjátékával ezerszámra csalogatta a közönséget Budapest legnagyobb mulatóhelyére.

— **Aki tudja, hogy házi használatra új padló máz létezik, mely két órán belül csontkeményre szárad, az csak a mosható, tötévényileg védett EGLASINE padló-fénymáz-fogja használni, mely a következő színekben, u. m. 1. szám világossárga, 2. szám barnássárga és 3. szám maharónibarna színben kerül forgalomba, és melyből 1 kiló 14 négyzetméter felület bemázolására elegendő. Az Eglasine előnye az eddig használtban volt padlófénymázak fölött elsősorban az, hogy szagtalan, másodsorban pedig, míg az eddigiék hosszú ideig száradván, tapadások voltak és így a port és piszkot is magukhoz vonták, addig az Eglasine gyorsan szárad és keménysége mellett sem törekeny, hanem megtartja rugékonyságát és ellenálló képességét az időelötti kopással szemben. Az Eglasinet előszeretettel használják konyhabutorzat mázolására is, mert ez által fölöslegessé válik a gyakori és fáradító surolás és elegendő a butoridaraboknak csupán időnkinti, tiszta, szappannékiüli nedves ruhával való megtörölgetése. Az Eglasine az 1902. évi londoni nemzetközi kiállításán a legfelsőbb kitüntetést nyerte. Egyedüli raktár: **Zalán** Béla droguistánál Szabadka, Kossuth-utca. Ugyanott újfajta tükörfényű **Parkett** és ruha, adló-pasták kaphatók.**

— **Elveszett.** Vasárnap délután a színház körül egy fekete köves

rüs kő K. I. arany betűs véséssel elveszett. Atadható a rendőrségnek. A megtaláló 10 korona jutalomban részesül.

— **Anyakönyvi hírek.** Elhaltak: **Sebők** Mátyás 69 év, **Horvácki** Rókus 48 év, **Pap** Zoltán 10 hó, **Konkoly** Teréz 7 nap, **Erdődi** Mihály 5 nap, **Konmvec** Jakab 71 év, **Karlovcics** Béla 1 hó, **Pletikoszics** Róza 26 nap, **Barcsai** Róza 15 nap, **Krarsz** Salamon 82 év. Eljegyzés: **Mezei** Ignác **Szendi** Erzsébettel, **Godor** István **Murányi** Amállal, **Urbán** János **Póka** Terézzel, **Bednácik** András **Kollár** Erzsébettel, **Madarász** János **Zsáki** Etellel, **Kovács** Pál **Jenei** Máriával, **Bogdánovics** Vince **Rogics** Máriával, **Házasság:** **Engi** András **Sebők** Rózával, **Sinkovics** Antal **Mamusits** Magdolnával, **Tillmann** János **Tilinkó** Etellel, **Csóvics** János **Péics** Máriával.

— **A budapesti meteorológiai intézet jelentése** 1904. szeptember 12-én. Változóan felhős, enyhe idő várható, elvélve esővel.

A háború.

A háborúra vonatkozólag ma a következő táviratok érkeztek a fővárosba:

Tókió, szept. 12.

A japán hadsereg összes veszteségét a **Liaojang** mellett augusztus 26-ika óta folyó harcokban 17.559 emberre becsülik. Ebbe bele számítják, hogy 136 tiszt elesett és 464 megebesült. A hadsereg jobb szárnyára esik 4866, a közép-re 4992 és a balszárnyra 7681 ember.

Kronstadt, szept. 12.

A keletitengeri flotta **Rosdestvenski** ellentengernagy parancsnoksága alatt ma délután a legszélső Keleti-tengerre ment.

London, szept. 12.

Kuroki harminc kilométernyi távolságban megkerülte **Mukdent**. Ez egy nagy stratégiai művelet kiinduló pontja lesz. De csapatainak időt kell hagynia a pihenésre.

Washington, szept. 10.

A haretérről érkezett hírek szerint **Kuropatkinnak** annyira elfogyott a municiója, hogy képtelen lesz a japánok új támadásának ellentállni.

TÁVIRATOK.

Uj magyar napilap Fiuméban.

Fiume, szept. 12. Szerdán e hónap 14-én új magyar napilap indul meg Fiumében. Az új napilapnak „A Tengerpart” lesz a címe, s főszerkesztőként **Kovács** Zoltán, a Budapesti Hirlap volt jeles munkatársa, szerkesztőként pedig **Murai** Jenő hirlapíró fog szerepelni. Az új lap, mely naponta a délutáni órákban jelenik meg, immár a második magyar nyelvű napilapja Fiuménak.

A rozsnyói püspök lemondott

Rozsnyó, szept. 12. **Ivánkovits** János püspökkel megtörtént a békés megegyezés. A püspök beadta lemondási kérvényét úgy a királynak, mint a pápának. Ennek ellenében a püspök évi négyezer korona kegydíjjal kolostorba vonul. A pöspökséget ezuttal hosszabb ideig nem töltik be, míg az anyagi ügyeket nem sikerül teljesen rendbe hozni. Addig egy püspöki vikárius fogja kormányozni az egyházmegyét.

A német császári pár utazása.

Budapest, szept. 12. Schwerinből jelentik: A császári pár fogadására a várost ünnepiesen fallobogótták. A császár és neje, a trónörökös és menyasszonyával, valamint az anyanagyhercegnővel, akik a császári pár elé mentek 1.27 órakor délután ideértek. Az uralkodó párt és a mátkapárt az egész uton a kastély felé mindenütt lelkes üdvkiáltásokkal fogadták. A kastély arany termében este diszebed volt, amelyen a nagyherceg előbb a császárt és a császárnét üdvözölte és köszönetet mondott látogatásukért. A nagyherceg reméli, hogy a csapatok, melyek már az altonai diszszemlénél megnyerték a király elismerését, a gyakorlati érten is ki fogják érdemelni legfőbb haduruk meglegedését. A nagyherceg a császári pár éltetésével végezte beszédét.

Egy második beszédében a nagyherceg legőszintébb örömeinek adott kifejezést a felett, hogy a trónörökös mint testvérének jegyesét, házában és tartományának nevében egész szívéből üdvözölheti. A nagyherceg a trónörökösnek és menyasszonyának egészségére üritette poharát.

A császár a következő pohárköszöntővel válaszolt: Nagy örömmel értesülünk fiamnak Cecilia főhercegnő őfelségével történt eljegyzéséről. Régi kedves tradíciók azok, a melyeket királyi fenséged itt felújított. A magam részéről és házam nevében egész szívből üdvözölhetem fenséged testvérét és biztosíthatom, hogy tárt karokkal fogadjuk és nagyrabecsüljük. Testvérének jelleme bizonynyal szavatol fiam szerencséjéért és ezzel házam és házam szerencséjéért is. Katonai cselekmények hoztak bennünket ide és így szabadjon emlékezethe idéznem, hogy csapataimat ismételtén az a kitüntetés érte, hogy a nemeslelkű császár elé az ön megdicsőült nagyatyja vezette azokat. Remélem, hogy csapataim az ön szemében is kegyre találjanak és hogy ennek a csapatnak ittléte népeink egymáshoz való viszonyát erősíteni és szilárdítani fogja. Házaink és országaink viszonya oly benső, oly szilárd és régi, hogy a poharamat azoknak fentartására kell üritenem. Isten áldását kérem királyi fenségedre, a hercegnőre, házára és tartományára. A nagyhercegi ház éljen!

Lujza hercegnő.

Budapest, szept. 12. Párisból jelentik: Hir szerint Lujza főhercegnő érdekében nővére, Stefánia főhercegnő gróf Lónyay Elemérné interveniál. Stefánia még e héten Párisba érkezik és találkozni fog nővérével: Lónyay grófné kikötötte, hogy a találkozáson ne vegyen részt Mattasich.

A macedón forrongás.

Belgrád, szept. 12. Üeskübből jelentik, hogy a konzuli kar nagyon válságosnak tartja Prizrendben a helyzetet. Schekir pasa egy lovas ezreddel Prizrendbe ment. A helyzetét még kritikusabbá teszi, hogy a török katonák forronganak. Schekir pasa elutazása előtt összeütközésre került a sor tisztek és közlegények között, mert egész századok vonakodtak, hogy Prizrendbe menjenek. Hasonló állapotok vannak Mitrovicában is. Az itteni katolikus lakosságért nagyon aggodnak. A sajtó egyhangulag követel a kormánytól, hogy intéz kedjék, nehogy készületlenül találja őket a zavargás.

A bolgár fejedelem Bécsben.

Bécs, szept. 12. Ferdinánd bolgár fejedelem Bécsbe érkezett s ma 1 órakor a királynál ebédelt. Este 6 órakor hosszabb kihallgatásra fogadta a király. *Politikai körökben tisztában vannak azszal, hogy ez a látogatás nagy fontosságú diplomáciai tény s a Balkán-kérdés eldöntését célozza.* Hir szerint a Magyar-osztrák monarchia, Anglia, Bulgária és Törökország közösen hozzálátnak a Balkán-kérdés megoldásához s a mai esti tanácskozás olyan eredményt ígér, a melylyel keresztvonást huznak a francia terveken át, valamint az Egyesült Államok törekvései fölé.

Antiszemita zavarok Oroszországban.

Budapest, szept. 12. Pétervárról táviratozzák: A Sinielában 4-ikén és 5-ikén történt zavargásokról az orosz távirati ügynökségnek jelentik Kiewből: Egy zsidó kereskedő bántalmazott egy parasztasszonyt, mert gabonát lopott tőle. Erre néptömeg verődött össze és 100 házat és 150 üzletet elpusztított és kifosztott, melyek zsidók tulajdonát képezték. Szeptember 4-én este egy 60 zsidóból álló csoporttal verekedést kezdtek az izgatók. — Mikor a zsidók a keresztényekre lőttek, rendőrséget hívtak, akik revolverüket használták. Eközben két ember megsebesült. 5-én reggel több száz vasuti munkás a hatóság beleavatkozása dacára vasuton Snielába ment, ahol a zavargások ismétlődtek. A zavargás elnyomására katonaságot kértek, amely fegyverét használta, miközben 5 ember súlyosan és sokan könnyen megsebesültek. Sok embert elfogtak.

SPORT.

Football matsch. A szabadkai sport egyetlet football csapata tegnap délután mérkőzött meg a budapesti III. kerületi tornaklub football csapatával, mely már a budapesti bajnok csapat ellenben is ötször lett győztes. Ezt a csapatot a szabadkai csapat legyőzte. A tegnapi verseny eredménye a szabadkaiak javára 3—2. Oly eredmény, mely a budapestieket is önzetlen elismerő nyilatkozatokra készítette. A szabadkai csapatból kiváltak: Vahuda Emil, Tary Sándor Bacslia Lázár, Sztantics György és Kertész.

TÖRVÉNYKEZÉS.

A nagypénteki dühöngő. Fáby Gyula bajai legény az idei nagypénteken ájtatoskodás helyett dühöngésre adta a testét meg a lelkét. Többször betört hol durunggal, hol baltával a kezében Wagner József bajai lakására, ahol mindent összezuzott, sőt Wagnernét meg is akarta fojtani. Wagnerék rendőrt hívtak segítségül, akit Fáby háromszor arcul ütött. Ezen nagypénteki büneiért felelt ma Fáby a törvényszék büntető tanácsa előtt; minthogy azonban igazolni magát nem tudta, magánlaksértésért és hatóság elleni erőszakért a törvényszék hat havi börtönre ítélte.

A megbüntetett anya. Még július hó 23-án történt Topolyán, hogy Molnár Jánosné két éves kis leányát a konyhában egyedül hagyta a mosóteknő mellett. A kis leány észrevéve a mosóteknő mellett a marólugot tartalmazó üveget, kiitta annak tar-

talmát. Hosszu kinlódás után meg is halt a kis leány, amiért az anya ma a szabadkai törvényszék büntető tanácsa elé került. A törvényszék az anyát gondatlanságból okozott emberölésért három napi fogházra ítélte.

Helyi gabonaárak.

Mérsékelt kínálat és ugyanoly vértelkedv mellett forgalomba került ma mindössze 500 mtm. buza 10.10 koronás árban.

Gyöngye forgalom mellett rozso: 7.60, árpát 7.40, zabot 6.60 és tengerit, mely utóbbiból élénk kereslet nyilvánult, 7.60 koronáért vásárolták 50 krgként.

Budapesti gabonatózsdé

— Szept. 12. —

Déli sárlat: Buza ápr.-re 10.71.—10.70, buza máj. 1904 ————, buza okt. 10.37—10.38 rozs ápr.-ra 8.27—8.25, rozs májusra ————, rozs okt.-re 7.71—7.72, zab áprilisra 8.34—8.33, zab ————, zab okt.-re 7.05—7.04, teng. szept. 1904. 7.19—7.16, tengeri szept. 7.31—7.29, teng. máj. 1905. 7.27—7.26, tengeri ————, repce ————, repce aug. 11.90—11.80

REGÉNY CSARNOK.**A LEÁNY-VOJVODA.**

Írta: Dugovics Imre. 15.

Az éj sötétje már szétszakadt, s a hajnal szürkéségében mindent tisztán láthattak.

Száz öl választhatta csak el a janicsárokat Blagojótól és Zsenótól. A két hajduk a fák mellől az ut szélére lépett, hogy a janicsárok megláthassák. A janicsárok megállították vágató lovaikat, s lépésben közeledtek a hajdukok felé. Ezek meg sem mozdultak helyeikből. A janicsárok is megálltak. Néhány szót váltottak egymással, s azután felkapták puskáikat. Még célra sem emelhették, Blagojó és Zsenó már is a fák mögé ugrottak. A két janicsár még néhány percig tanakodott, s azután puskáikat lövésre tartva, lépésben indították meg lovaikat az uton előre.

Néhány ölnyre lehettek már csak Zsenótól és Blagojótól, mikor ezek előugrottak, lövésre tartva készen pisztolyaikat. Ebben a pillanatban emelték célra puskáikat a janicsárok is. Négy lövés dördült el: kettő előbb s alig észrevehető időközben utánna a másik kettő. A két hajduk előbb lőtt. A janicsárok lovai a pisztolyok golyóitól találva ágaskodtak s ez volt az oka, hogy a janicsárok fegyvereinek golyói célt tévesztettek.

A másik pillanatban a két janicsár, észrevéve, hogy lovaik meg vannak sebesítve, mint a villám ugrott le a nyergekből. Kirántva handszáraikat rohantak a két bolgárra, akik mozdulatlanul, mint a szobor várták a támadást. Zseno pisztolylyal, Blagojó törrel a kezében. Zsenohoz előbb ért támadója. Handsárját magasra emelve sujtott ellenfele feje felé. De a handsár nem érthette Zsenó fejét, mert ez baljával villám gyorsan kapta el a janicsár kezét, s ugyan abban a pillanatban sujtotta agyon pisztolyával a janicsárt.

Ekkor már Blagojó és a másik janicsár közt is folyt a harc életre-halálra. Blagojó oldalt ugorva kerülte ki a janicsár handsárjának csapását, s csak ezután kapta el kezét. De

törét ő sem használhatta, mert a janicsár mint a vaskapocs markolta meg a tört szorító kezét. Mell a mellhez szorult. Melleikkel akarták egymást lenyomni, amiközben egyik a másik kezéből emberfeletti erővel akarta kitépni a fegyvert tartó kezét Zsenó el sem mozdult haldokló ellenfele mellől. Villogó szemekkel, félgnyilt ajkakkal, ziháló mellel, szótlanul, mozdulatlanul nézte a küzdőket. Mintha Blagojó meggyalázásának tekintette volna a harcba való elegetedést.

A janicsár és Blagojó már térdeikkel is küzdöttek. Szemeiket elfutotta a vér. Arcaik vérvörösségéből csak a szemöldökök és a szemek feketesége vált ki. Percekig tartott a küzdelem. U küzdőfelek még egyike sem vesztett erejéből. Ha az egyik hátrált, a másik, mintha melle ellenfelének melléhez lett volna nőve, követte minden lépését. Egyetlen egy nyögésre sem nyitották ki ajkaikat, mintha lélekzetvételre sem lett volna szükségük. Csak szemeik árulták el bensőik növekvő dühét. Most a janicsárnak sikerült oldalt görbiteni ellenfelét. Ugy látszott, hogy Blagojó tört tartó kezét akarta a földre nyomni, hogy így törje el a tört és tegye használhatatlanná. Már majdnem a földet érte a kéz. Zsenó önkéntelenül lépet egyet, de azután ismét megállt.

(Folyt. köv.)

Felelős szerkesztő:

DUGOVICH IMRE.

Laptulajdonosok: AZ ALAPÍTÓK

Szerkesztőségi és kiadóhivatali telefon szám: 62.

SAVANYÚ!

Értesitem a n. é. közönséget, hogy igen sok szép

Vizes uborkát és paprikát

tettem el, amelynek eltevése az idén különösen sikerült. Ezen a téren több évi tapasztalattal bírva, biztosítom a n. é. közönséget, hogy minden tekintetben kifogom elégiteni.

Elárusítás nagyban és kicsinyben.

A megrendelés telephon utján is eszközölhető. 50 darabtól felfelé pedig házhoz szállítok. Szíves pártfogást kérek

Bernstein Emil

Telephon 269. III., Csantavéri-ut.

Cimbalom iskola

— öntanulásra. —

Minden cimbalom kedvelő megtanulhat magányosan tanító nélkül cimbalmozni a KOVÁCS-féle legujabb cimbalom iskolából. Az iskola tartalma: 10 lecke, 10 rajzzal, 50 legujabb magyar nótával. Az iskola ára 10 kor. Kapható KOVÁCS JÁNOS okl. cimbalomtanárnál, — Budapest, Erzsébet-körut 5. szám.

Vendéglő megnyitás!

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy helyben a Nemzeti Casinó épületben levő

nyilvános

vendéglőt

átvettem és azt a mai kor igényeinek teljesen megfelelőleg díszesen berendezve és átalakítva

1904. szept. hó 15-én

ünnepélyesen megnyitom.

A midőn ezt a n. é. közönségnek tisztelettel tudomására adom nem mulasztatom el, hogy b. figyelmét fel ne hívjam elsőrendű erdélyi magyar és francia konyhámra, kiváló jó és tiszta ételeimre, naponta friss csapolású magyar részvénysörre.

E téren szerzett sok évi tapasztalataim biztosítani fogják a n. é. közönséget, hogy mindenki a legjobb és legpontosabb kiszolgálásban fog részesülni.

Nagyközség b. pártfogását kérve, maradok hazafias tisztelettel

Ürmösy Boldizsár,

a Nemzeti Casinó vendéglőse.

Havi előfizetések ebéd, vacsora 20 ft.

FIGARÓ SZINPAD.

ŐS-BUDAVÁR az OTTHON kávéházban.

Ma és a következő napokon.

Mentocák, zenebábóok.

Petit Paul, a 7 éves Paganini hegedűművész.

Ős-Budavára szenzációja.

Gárdonyi Mariska, sanzonett énekesnő.

Milla Barry, excentriqué.

Margittai Margit, subrett énekesnő.

Fentartott helyekről gondoskodva van.

Társulatom új erőire, a kiket Ős-Budavár legjobb attrakciói közül szerződtettem, bátor vagyok a n. é. közönség figyelmét felhívni.

Szücs Laczi, igazgató.

Kadaprod iskolára

honvéd vagy közösbelire

előkészít:

Csernyei Mer tanár
Ujvidéken.

Butor kiárúsítás!

Családi okok miatt a raktáron levő saját műhelyemben készült

hálószoba, ebédlő, szalonnagarniturák és kárpitosáruk

minden elfogadható áron eladatnak

SIPOS KÁROLY BUTORÁRUHÁZA SZABADKA.
Kazinczy-utca.

KIS HIRDETÉSEK.

Minden szó 3 fillér Vastag betűkből 6 fillér. Legkisebb hirdetés 30 fillér. Apró hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban Batthyány-utca 3 sz. - Apró hirdetések előre fizetendők.

A ki eladni kíván:

Butort,	Gabonát,	Üzleti helyiséget
Zongorát,	Üzletet,	Nyarált,
Bort,	Műhelyt,	Birtokot,
Gyümölcsöt,	Lakást,	Házat,

vagy a ki

valamely betölteni kíván, legbiztosabban ér célt, ha igénybe veszi „Bácsme gyei Napló“ kis hirdetési rovatát.

Bácsme gyei Napló

ára 2 fillér kapható:

Vig Zsigm. Sándor

könyv és papir kereskedésében főté.

Heumann Mór

könyv és papir kereskedésében főté.

Meznerics József

fűszer és csemege üzletében honvéd laktanya mellett

Tenner B.

dohánztőzsde és iatár-üzletében Kossuth-u.

Erdélyi D. és Társa

dohány nagytőzsde

Kossuth utca.

Beck Sándor

fűszer és liszt üzlete a törvénytörzsekkel szemben.

Herezl József

fűszer- és liszt üzlete

Petőfi-utca sarkán.

Krécsi A. Nándor

könyv és papir kereskedésében Deák-u

Gerber Jakab

dohánytőzsde és esztergályos üzletében Kossuth-u

Nojések Géza

fűszer és csemege üzletében Damjanich és Ber-

csényi utca sarkán.

PALICSON

Menczel Mihály

fűszer és csemege üzletében

Spitzer és Klein!

fűszer és csemege üzletében Rudics-u.

Kiadóhivatalunkoz inté-

zett levelek csakis bé-

lyeggel továbbítanak.

Serafina 6 darab levele van a kiadóban 491.

Öreg urnak levele van a kiadóhivatalban. 493

Hölgyek kik volnának hajlandók egy csinos fiatalember ismeretségét elfogadni, azok irjanak „Vidéki“ jelige alatt a kiadóba. 495

Nem annyira szépet, mint inkább kellemes és művelt izr leányt, esetleg fiatal özvegyet venne feleségül egy tisztességes fiatal ember Csakis pénzzel rendelkezők pályázhatnak. Levelek „Zentai“ j. alatt a kiadóba intézendők. 496

Zentáról szeretnék nőszülni, én egy tisztességes és jó modoru ref iparos vagyok. Levelet, esetleg arcképet „Jó modoru“ j. alatt a kiadóhivatalába kérek. 497.

Több butorozott szoba azonnal, esetleg elsejétől kezdve kiadó. Cimek a kiadóba megtudhatók. 479

2 fiatal ember vagy diák teljes ellátást kaphat gyermekük en házaspárnál. Cim: Klein, Zom

Egy jó menetelű 10 év óta fenálló fűszerkereskedés házzal együtt más vá lalat miatt azonnal eladó. Cim a kiadóban. 498.

Fiatal könyvelő állást, esetleg irodai foglalkozást keres. Cim a kiadóban. 499.

Egy Wertheim szekrény és egy álló íróasztal eladó. Megtekinthető VIII. kör. Jókai-u 788. Özv. Szabados Jánosnál 500.

Egy jó karban levő házat keresek bérbe vagy megvételre. Cim a kiadóban. 501.

Fiatal fűszeres segéd kerestetik Meznerics József fűszerkereskedőnél, honvéd-laktanya mellett 488

Koreshmát keresek átvételre esetleg megvételre. Cim a kiadóhivatalban. 492.

Ellátást nyerhet 2-3 ur egy jobb családnál. Cim a kiadóban. 446.

Kossuth-utcaiban egy emeletes uri lakás kiadó. 487

Egy jó karban levő zongora

jutányos árban

azonnal eladó. Czim a kiadóban.

19423/1904. tan. sz.

Pályázati hirdetmény.

Néhai br. Rudics József a Szabadka sz. kir. város területén született, a felsőbb és az ezekkel egyenrangú tanintézetek, valamint a középiskolai és az ezekkel egyenrangú tanintézetek növendékei, továbbá a polgári és elemi iskolák szegénysorsu növendékei segélyezésére többrendbeli alapítványi segélyösszeget létesítvén, ezen segélyösszegek a folyó tanévben ismét felosztás alá kerülnek.

Ezen alapítványi összegek a következők:

I.

A felső és az ezekkel egyenrangú tanintézetek tanulói részére:

2 darab 300 koronás

2 „ 200 „

4 „ 100 „

II.

A középiskolai és ezekkel egyenrangú tanintézetek tanulói részére:

2 darab 200 koronás

4 „ 100 „

12 „ 50 „

III.

A polgári iskolák növendékei részére:

4 darab 40 koronás

12 „ 20 „

IV.

Az elemi iskolák növendékei részére:

30 darab 10 koronás

60 „ 5 „

Felhivom ennél fogva mindazon szegénysorsu tanulókat, kik ezen Rudics-féle ösztöndíj valamelyikét elnyerni óhajtják, hogy az ez iránti pályázati kérvényeiket:

a) a vagyoni viszonyaikat,

b) szabadkai születésüket és illetőségüket,

c) azt, hogy elemi, polgári, közép, vagy felső tanfolyamot tényleg hallgatnak is,

d) kifogástalan erkölcsi magaviseletüket igazoló okmányaikkal felszerelve **folyó évi szeptember hó 30-ig** bezárólag méltóságos Schmausz Endre főispán urhoz Szabadkán nyujtsák be.

A nem szabadkai születésű és illetőségű egyének kérvénye figyelembe nem vétetik.

Szabadkán, 1904. szept. 9-én.

Dr. Biró Károly,
polgármester.

! BIZTOS SIKER! Tessék próbát tenni

Eddig még nem létezett a legjobb és legbiztosabb szor

lábizzadás ellen.

Ára 1 kor 20 fill.

Kapható egyedül a készítőjénél KRNYAJSZKY

PUSKÁS DUSÁN

Szabadkán.

Lichtneekert-féle ház a vasútállomással szemben és DERTÜL JÁNOS műköszörűsnél Kazinczy-utca.

Kol? Kladek és Hamburger könyvnyomdájában készülnek a legszebb nyomtatványok.

Nyomatott kiadók Kladek és Hamburger könyvnyomdájában Szabadkán.